

Nordisk-Baltisk Sub-region

Nyhetsbrev juni 2019

Skandinavisk versjon

Nyt fra Danmark

Beklager, ingen nyheter fra Danmark denne gangen.

Nyheter från Finland

Årsmötet

I år hölls årsmötet och gilledagarna i Kuopio den 23-24 mars. Kuopio ligger vid en stor sjö, Kallavesi, och är känd bland annat för skidhopp.

Gilledagarna började med att vi träffades på järnvägsstationen där vi serverades lunch. Från stationen tog vi oss till Riisa, det ortodoxa kyrkomuseet, antingen till fots eller med bil. På museet fick vi en intressant guidad tur och såg en mängd ikoner och andra kyrkoskatter. Det fanns flera ikoner med St. Göran och det intresserade oss speciellt.

St. Göran

Från museet åkte några till Puijotornet för att se på sjödistriktet, men vädret var inte på vår sida, det var regnigt och en snöskur hindrade oss från att njuta av de vyer vi hade väntat oss. Resten åkte till Spa hotel Kunnonpaikka där årsmötet också hölls. Efter middagen på hotellet samlades vi för att njuta av programmet en grupp scouter med specialbehov hade förberett för oss. De visade en videofilm om sina aktiviteter och vi kunde bara

beundra hur väl de klarade sig med litet extra hjälp. Vår upp gift var också att gissa vilka scoutsånger de gav oss tips om, sångerna skallade sedan i salen.

Utsikt från Puijo tornet

Årsmötet började på söndag morgon med en workshop som grundade sig på ISGFs teman: synlighet, fred och miljö. Tiina Itävuori och Ritva Liinamaa ansvarede för workshopen. Det diskuterades mycket och nu har styrelsen många tankar att bearbeta. Efter lunchen började mötets officiella del med de årliga punkterna: ekonomirapporten, verksamhetsberättelsen och val. Som en special punkt på agendan fanns ett förslag till stadgeändring, men mötet kunde inte godkänna den nya formuleringen och därför är de nuvarande stadgarna ännu i kraft och en arbetsgrupp skall tillsättas för att förbereda ett nytt förslag före mötet nästa år 2020. Några av styrelsens medlemmar byttes ut på egen begäran eller för att de tjänat "fulltid". Vi har en ny landsgillemästare Juha Kosonen, Harriet Meinander fortsätter som vice-landsgillemästare, Tuija-Maija Arvola, Tiina Itävuori och Nanna

Katavisto fortsätter som styrelsemedlemmar och två nya medlemmar Hele Ali-Löytty och Viveca Ståhlström invaldes.

Frimärksbanken

Frimärksbanken i Finland har alla år inbringat en trevlig summa till ISGF och NSGF är tacksamt till Aaro Makkonen som i runt 50 år tagit hand om banken.

Stipendier

De första FSGS stipendierna beviljades till fem scouter som kommer att delta i ledarutbildning denna sommar.

Text och bilder: Viveca Ståhlström, IS Finland

Nyheter fra Island

Beklager, ingen nyheter fra Island denne gangen.

News from Lithuania

Sorry, no news from Lithuania this time.

Nytt fra Norge

Gildetur til Kenya 2019

Jambo hambari? Hi, hvordan står det til?

14 forventningsfulle gildemedlemmer dro til Kenya for feiring av «Tenkedagen», Founder's Day. Vår reiseleder og dyktige vert i Kenya var Peter Kimita, tidligere både District Scout Commissioner i Nyeri County og Assistant Scout Commissioner Kenya.

Etter ankomst Nairobi ble vi kjørt til hotellet i Nyeri, som vi hadde som base. Dagen etter gikk ferden til Embu, hvor det ble bygget et speidersenter i 1990 med støtte fra Norges speiderforbund. Senteret drives som hostel, har 10 ansatte, leier ut møtelokaler og har egen Speidershop og kafe.

Livet utenfor byene er for mange langs veien. Der bor både menneskene og alle husdyrene. Der er alle butikkene, skolene, hotellene og ikke minst alle kirkene. Noe av det mest fasinende var de flotte navnene. Veier som heter Temple Road og Morning Site Boulevard. Kirkene har navn som Happyland, Full Gospel Church, Living Spirit Ministry og Wonders of God's Church. De lokale hotellene var ofte eneste stedene som hadde innlagt vann og som folk kunne gå til for å kjøpe seg en dusj.

I Nyeri besøkte vi et lokalt barnehjem som åpnet i 2006 og tar imot barn 0-3 mnd. Klær, leker og donasjoner ble overrakt og mottatt med stor glede.

Leirstedet Pigeon Park utenfor Nyeri ble startet i 2008 av Peter, som arvet eiendommen sammen med sine to brødre. Stedet er på 10 mål og drives hele året. Et flott leirområde, med god plass, en stor hinderløype og et nytt undervisningsbygg, Pigeon Park Hall, som er bygget med økonomisk støtte fra Gildene i Norge og International Ambassadors Guild. Leiropphold for speidere er rimelig, for speidere fra slummen i Nairobi er den gratis (sponset). Det holdes også kurs, spesielt er lederkurs for speidergutter 14-18 populære. Det planlegges også for jenter. Vi fikk se en danseoppvisning av en lokal skoleklasse med tradisjonell bekledning som underholdt med «stamme»-dansen «Couraging», mye lyd og dans for «Mot og styrking».

Tradisjonell stammedans i Pigeon Park

Vi besøkte også Hill Farm, en av Kenyas større kaffeplantasjer, som strekker seg fra 800-2200 m over havet. Etterpå besøkte vi en bondegård. En stolt middelklasse

bonde, som tjente nok til kunne ha begge døtrene på videregående. Bonden og kona hadde 2 melkekuer, leverte 20 liter melk pr dag, i tillegg til noen kalver, åker, egg og grønnsaker som ble solgt på markedet.

Vi lærer om tedyrking på bondegården

Tenkedagen, Founder's Day 22. februar, blir alltid feiret på nærmeste lørdag for å få med mange tilreisende. Tidlig på morgningen den 23. samlet vi oss ved Paxtu for flaggheising og oppstilling, sammen med speidere fra USA og tusentall speidere fra Kenya. Anslått 10.000 totalt. Opptoget, med både korps og sang gikk fra Paxtu til St. Peter's Church Graveyard hvor det var stor seremoni og bekransning på graven til Lady og Lord Baden-Powell. Vi la ned krans fra oss.

Vi legger ned krans fra St. Gerogs Gildene I Norge

Det lille huset Paxtu, der Lord Baden Powell bodde fra 1938 til han døde i 1941, ble et nasjonalmonument i 2001 og er i dag et museum. Navnet betyr «Peace only» (tu = bare på swahili). Speiderskjerf fra alle verdens kanter, hilsninger og minner om reiser dekorerer hele den lille peisestuen. Fra eiendommen kan man se praktfulle Mount Kenya, nest høyeste fjellet i Afrika.

Vi besøker Paxtu

Etter Tenkedagsfeiringen gikk reisen til Ol Pejeta Conservancy, som er både en del av en nasjonalpark og en dyrepark, og ligger midt på ekvator. Vi hadde fantastisk kvelds-

og morgensafari, fikk se The Big 5 og med 2 løver ruslende foran bilen ble det uforglemmelig!

Fra Ol Pejeta gikk turen til Lake Naivasha som er kjent for sine mange storker, pelikaner, sebraer og hundrevis av flodhester.

Bavianene langs veien fulgte nøye med på vår videre ferd til hotellet i Nairobi og til Karen Blixen's hus, nå museum. Deretter gikk turen til Kazuri, perlefabrikken, som sysselsetter 340 ugifte mødre. Porselensperlene trilles og dekorerer for hånd. Smykkene selges i egne butikker, i store kjøpesentre i Nairobi og eksporteres over hele verden.

I Nairobi besøkte vi også St. John's High School, som ligger rett ved Pumwani Township. Skolen har 7 speidergrupper og 250 elever fra distriktet. Skolens motto er «God leads - We follow». Pumwani er et slumområde med 2000 innbyggere, mange håndverkere og små salgsboder, men stor arbeidsløshet, vold, rusproblemer og fattigdom. Vi besøkte St. Monica Kindergarten og fikk deretter oppvisning og sang av en av Pumwanis speidergrupper. Etterpå besøkte vi Safe House, et krisesenter for voldtatte og mishandlede småpiker i slummen. Huset drives av Florence Keya som er velkjent både i og utenfor Nairobi, for sitt arbeid med undervisning og foredrag for å styrke jenters rettigheter.

Gildeturen, alle dagene, var en stor opplevelse, og vi kan bare si «Sante

Sana» - Stor takk for uforglemmelige dager!

Tekst av Kari Palm. Bilder av Ragnar Sturtzel, Lise Jorde and Knut Jorde

Finnskogen – tur og kultur

Onsdag 12. juni 2019 dro 14 forventningsfulle gildespeidere innover i den sagnomspunnende og mystiske Finnskogen, som omfatter grenseområdet mellom Norge og Sverige, fra Trysil kommune i nord til Eidskog kommune i syd, samt den vestlige delen av Värmland på den svenske siden av grensen.

Innvandringen til Finnskogen tok til i slutten av 1500-tallet, og kom særlig fra den indre delen av Finland. Det oppsto nokså raskt en finsk koloni på Finnskogen, der de ryddet bruk i skogsområdene som inntil da hadde vært nesten folketomme. Finnene skilte seg fra de norske og svenske innbyggerne gjennom språk og levesett, og ved at de drev svedjebruk. Ved å svi av skog og så i den fortsatt varme asken fikk de svært gode avlinger, spesielt av rug. Dette fortsatte de med fram til 1850-årene.

Vi ble tatt imot av Kurt Eide på Mattila

I fem dager var vi gjester på finnegården Mattila. Vi fikk først en gjennomgang av Finnskogens historie, og en omtale av folkeminnesamleren Carl Axel Gottlund, som har gjort mye for å bevare og gjøre Finnskogskulturen kjent. Takket være blant andre Kurt Eide på Mattila er det gjort en stor innsats for bevaring av bygninger og slåttemark i opprinnelig form på finnegårdene i området. På Mattila fikk vi oppleve en ekte røykstue i bruk, et godt eksempel på skogfinnernes kunnskap til bruken av ild.

Kurt Eide ga oss også en innføring i skogfinnernes kjennskap til skogens planter og hvordan de kan utnyttes. Eksempelvis er reinfann lagt i olivenolje med litt sitronurt et effektivt mygg-middel, røyksopp kan stanse blødninger, tepperotas rot kan hjelpe mot prostataproblemer, frisk seljebark inneholder acetylsalisylsyre, og knuskkjuke er god å ha ved opptenning av bål.

I Finnskogen er det merket rundturer på stier som går innom en rekke finnetorp på begge sider av grensen. Vi gikk en liten del av 10-torpsrunden, der vi besøkte Jan Storberget på Hytjanstorpet. Jan er en av de siste fastboende på et gammelt finnetorp, og har idag noen kyr. Tidligere hadde han også sauer, men det måtte han slutte med fordi de vil bli tatt av gaupe, ulv og bjørn.

På 7-torpsrunden startet vi ved Lomsen på svensk side i fint vær. Etter kort tid kom vi til Svartbäcken, så passerte vi Østerby og Lebiko, som ligger på den norske siden av grensen. Deretter kom vi

innom Kissalamp og Valli på svensk side, der husene nå forfaller. Tilslutt kom vi til Ritamäki, som er et naturreservat med godt bevarte hus og ryddet innmark.

På vei til Ritamäki

Den siste dagen gikk vi en rundtur kalt Joppolaleden fra Mattila. Den er gått opp og merket av Kurt Eide, og går innom 15 torp hvorav mange nå knapt er synlige.

Like ved Mattila ligger den store finnegården Juhola. Her er det med Kurt Eide i spissen også blitt gjort veldig mye for å bevare stedet, og all skog som var plantet på den opprinnelige innmarken ble fjernet. Plassen er nå et naturreservat.

Arve forteller om Lomstorp

Vi ble også invitert til å overvære innvielsen av en ny badstu ved Hällsjöen et stykke fra Mattila. Den er bygget av finner i et samarbeid med foreninger fra Sverige, Finland og Norge. Med på innvielsen var representanter fra alle de tre landene.

Hver kveld ble det holdt en konsert for oss av personer med tilknytning til Finnskogen. Første kveld fikk vi flott sang av Gunnbritt Gerhardson, som kan telle 16 generasjoner tilbake til de første innvandrerne fra Finland. Neste kveld fikk vi besøk av Sinikka Langeland fra Svullrya, som sang viser og spilte på kantele. Den siste kvelden ble vi underholdt av visesangeren Gøran Nilson.

Tekst av Jan-Erik Kihlgren. Bilder av Jørgen Eger og J.-E. Kihlgren

Nytt från Sverige

Landsgilletinget 2019

Sverige hade sitt Landsgilleting 25 till 26 maj i Karlstad. Det nya landsgillerådet består av landsgillemästare Heinz Frohm, Helsingborg, v. landsgillemästare Mona-Lenah Nordberg, Karlstad, internationell sekreterare Mariana Ceder, Trollhättan, landsgilleskrivare Inger Carlsson, Västerås, gilleskattmästare Leif Granéli, Kristianstad, Regitze Waida Krenchel, Robertsfors och Jan Tollsten, Falun. Mona-Lenah var nyval resten omval.

Några deltagare på torget i Karlstad med Nils Ferlin i bakgrunden

Vid tinget diskuterades flera frågor. Den fråga som väckte mest diskussion var frågan om Fredsljusfonden. Pengar har inte inkommit till fonden i så stor omfattning, så LGR tillförde 20 000 kronor under förra året. I år hade det inkommit ansökningar om 500 000 kronor, så LGR beslutade om att inte dela ut några pengar under detta året. Man lade istället en proposition om att lägga ner Fredsljusfonden. LGT beslutade att lägga ner fonden.

Andra frågan som väckte intresse var hur många nummer vår tidning Gillescouten ska komma ut med. Efter att ha kommit ut med fyra nummer per år beslutades för något år sedan att bara komma ut med två nummer. Två motioner om att återinföra fyra nummer fanns. Efter diskussion lade LGR fram ett förslag om att tillsätta en arbetsgrupp som utreder ekonomiska och praktiska möjligheter att återinföra fyra nummer av Gillescouten. Detta förslag gick igenom.

Avslutningen av LGT

Andra nyheter

Nästa Gillevandring blir i Degeberga
i Skåne den 26 till 30 augusti 2020

Vårt nästa LGT kommer att ligga i
Skövde.

*Text och bilder: Mariana Ceder,
LGIS, Sverige*